

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jakuba Camrdy a soudců JUDr. Lenky Matyášové a JUDr. Viktora Kučery v právní věci žalobce: **A. A.**, zast. Mgr. Umarem Switatem, advokátem se sídlem Dědinova 2011/19, Praha 4, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 5. 5. 2026, č. j. 48 Az 6/2026-14, o návrhu žalobce na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti,

t a k t o :

Kasační stížnosti **se přiznává** odkladný účinek.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) se kasační stížností domáhá zrušení shora označeného usnesení Krajského soudu v Praze, kterým byla odmítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 24. 2. 2026, č. j. OAM-274/ZA-ZA12-PD2-2021. Tímto rozhodnutím žalovaný podle § 25 písm. d) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, v tehdejší znění (dále jen „zákon o azylu“), zastavil řízení o prodloužení doplňkové ochrany stěžovatele, jež bylo zahájeno na žádost podanou stěžovatelem dne 22. 9. 2025. Stěžovatel se však nedostavil k pohovoru dne 24. 2. 2026, neboť si nepřevzal písemnost zaslanou mu na adresu místa hlášeného pobytu.

[2] S rozhodnutím o zastavení řízení byl stěžovatel seznámen dne 23. 3. 2026. Týž den tak rozhodnutí nabylo právní moci. Dne 8. 4. 2026 byla Krajskému soudu v Praze doručena poštovní zásilka, která obsahovala právě a jen rozhodnutí o zastavení řízení, na němž byly rukou dopsány jméno stěžovatele, jeho datum narození a podpis, bez jakéhokoli průvodního dopisu. Dne 9. 4. 2026 byla krajskému soudu doručena další poštovní zásilka obsahující stěžovatelovu žalobu proti rozhodnutí o zastavení řízení a dopis nazvaný „*Vysvětlení a žádost o přijetí žaloby*“. V něm stěžovatel uvedl, že nedopatřením vložil do obálky pouze napadené rozhodnutí, a nikoli žalobu. O tom se dozvěděl až dne 8. 4. 2026 při vyřizování cizineckého pasu. Obratem proto doplnil žalobu a odkázal na rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 6. 8. 2021, č. j. 41 Az 48/2020-52, dostupný na www.nssoud.cz, podle něhož je možné pravidlo § 72 odst. 4 s. ř. s. prolomit. Stěžovatel dodal, že čtvrtinu života strávil v České republice, na jejíž území vstoupil bez doprovodu v 17 letech. Žije ve společné

domácnosti se svým bratrem (nyní 19letým), který za ním přicestoval a byl mu jako nezletilý svěřen do péče.

[3] Krajský soud shora uvedeným usnesením žalobu jako opožděnou podle § 46 odst. 1 písm. b) s. ř. s. odmítl. Shrnul, že napadené rozhodnutí žalovaného bylo stěžovateli doručeno dne 23. 3. 2026, posledním dnem lhůty pro podání žaloby tedy bylo úterý 7. 4. 2026. Žalobu však stěžovatel odeslal až dne 8. 4. 2026. Podání odeslané dne 4. 4. 2026 a doručené dne 8. 4. 2026 nebylo podle krajského soudu možné za žalobu považovat. Neobsahovalo totiž obecné náležitosti podání ani žádný žalobní bod. Krajský soud zdůraznil, že stěžovatel ani netvrdil, že by tímto podáním chtěl žalobu podat – sám uváděl, že pouze zaslal přílohu k žalobě. Vzhledem k tomu, že v okamžiku doručení podání ze dne 4. 4. 2026 již lhůta pro podání žaloby uplynula, krajský soud stěžovatele nevyzýval k doplnění žalobních bodů.

[4] K žádosti o přijetí žaloby krajský soud upozornil, že § 72 odst. 4 s. ř. s. neumožňuje její posouzení. S odkazy na judikaturu vysvětlil, že k důvodům zmeškání lhůty soudy nemohou přihlídnout ani v případě neodvratných skutečností. To platí i pro žaloby podané ve věcech mezinárodní ochrany. Dodal, že nemožnost prominutí zmeškání lhůty nelze považovat ani za protiústavní. K odkazu na rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 6. 8. 2021, č. j. 41 Az 48/2020-52, krajský soud uvedl, že stěžovatel nesplnil již první podmínku dle tohoto rozsudku, tedy vážný a omluvitelný důvod zmeškání žaloby. Nedopatření, v jehož důsledku stěžovatel vložil do obálky pouze kopii napadeného rozhodnutí, nepovažoval krajský soud za důvod vážný ani omluvitelný. Krajský soud poznamenal, že stěžovatel nebyl „*prvožadatel*“. Na území ČR žije již téměř 6 let a žádal již podruhé o prodloužení doplňkové ochrany. „*Nedopatření*“ tudíž nemohlo být způsobeno obtížnou cestou ze země původu ani nedostatečnou orientací v odlišném kulturním prostředí.

[5] Stěžovatel podal proti usnesení krajského soudu kasační stížnost spolu s návrhem na přiznání jejího odkladného účinku podle § 107 s. ř. s.

[6] Návrh na přiznání odkladného účinku stěžovatel odůvodňuje tím, že v důsledku rozhodnutí žalovaného by ztratil pobytové oprávnění, což může vést k navazujícím pobytovým a vyhošťovacím postupům, nemožnosti stabilně pracovat, udržet rodinné zázemí a celkově k zásadní právní nejistotě. Dále konstatuje, že již samotná skutečnost, že mu byla udělena doplňková ochrana, svědčí o tom, že jeho návrat do země původu byl spojen s rizikem vážné újmy. Aktuální informace o zemi původu podle něj neumožňují učinit závěr, že návrat stěžovatele do Sýrie je bezpečný, důstojný a udržitelný. Situace je proměnlivá, regionálně rozdílná, zatížená přítomností ozbrojených aktérů, násilím vůči civilistům, nevybuchlou municí, zničenou infrastrukturou a vnitřním vysídlením. Došlo sice ke změně moci v Damašku, ale situace zůstává nestálá a podle UNHCR jde o jednu z nejsložitějších a dlouhodobých humanitárních krizí. Rovněž Agentura Evropské unie pro otázky azylu charakterizuje situaci jako zlepšenou, avšak volatilní. Nadále jsou zaznamenávány tisíce bezpečnostních incidentů i civilní oběti. Cestovní doporučení demokratických států nadále hodnotí Sýrii jako zemi, do níž není bezpečné cestovat. Návrat stěžovatele do Sýrie tudíž nelze považovat za běžný administrativní následek ztráty pobytového oprávnění. Stěžovatel nemá v Sýrii žádné rodinné zázemí, bydlení ani sociální oporu, která by mu umožnila reintegraci. To zvyšuje riziko vážné újmy a faktické nemožnosti důstojného návratu. Ani návraty některých osob do Sýrie neprokazují, že

pokračování

v případě stěžovatele by byl návrat bezpečný. Nad rámec již dříve uváděné vazby k mladšímu bratrovi stěžovatel uvádí, že v České republice žije se svou životní partnerkou, která je občankou České republiky. Nucený návrat do země původu by tudíž významně zasáhl i jeho partnerský a rodinný život, který je ústavně chráněn. Po jeho životní partnerce nelze požadovat, aby jej následovala do Sýrie. Stěžovatel zdůrazňuje zásadu *non-refoulement* a princip předběžné opatrnosti. Případným přiznáním odkladného účinku jeho kasační stížnosti by nevznikla žádná újma třetím osobám, nebylo by ani v rozporu s důležitým veřejným zájmem.

[7] Žalovaný se vyjádřil pouze ke kasační stížnosti samotné a nepovažoval za nutné vyjadřovat se k návrhu na přiznání odkladného účinku.

[8] V replice k vyjádření žalovaného stěžovatel poznamenává, že žalovaný nepředložil žádný konkrétní argument, z něhož by vyplývalo, že přiznání odkladného účinku by způsobilo újmu jiné osobě, nebo bylo v rozporu s důležitým veřejným zájmem. Opakuje, že situace v Sýrii zůstává i nadále komplikovaná a že pro posouzení důvodnosti kasační stížnosti není zapotřebí definitivně rozhodnout, zda mu vážná újma skutečně vznikne, či nikoli. Postačuje reálné riziko. Stěžovatel opakuje, že v Sýrii nemá žádné zázemí. Naopak v České republice žije se svou životní partnerkou, občankou České republiky, kterou rozhodnutí žalovaného taktéž vystavuje zásadní životní nejistotě. Odkladný účinek kasační stížnosti podle stěžovatele brání porušení zásady *non-refoulement*, v pochybnostech by mělo být rozhodnuto ve prospěch zachování účinné soudní ochrany. To podle stěžovatele platí tím spíše v situaci, kdy žalovaný proti odkladnému účinku neargumentuje.

[9] Podle § 107 s. ř. s. nemá kasační stížnost ze zákona odkladný účinek, Nejvyšší správní soud jej však může na návrh stěžovatele přiznat, přitom se užije přiměřeně § 73 odst. 2 s. ř. s., podle kterého lze přiznat odkladný účinek, jestliže by výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro žalobce nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a jestliže to nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem.

[10] Je třeba zdůraznit, že přiznání odkladného účinku kasační stížnosti tam, kde kasační stížnost nemá odkladný účinek ze zákona, je mimořádným institutem, kterým Nejvyšší správní soud prolamuje před vlastním rozhodnutím ve věci samé právní účinky pravomocného rozhodnutí krajského soudu, na které je třeba hledět jako na zákonné a věcně správné, dokud není případně jako celek zákonným postupem zrušeno. Přiznání odkladného účinku proto musí být vyhrazeno pouze pro případy, které zákonodárce vyjádřil v § 73 odst. 2 s. ř. s.

[11] Po zhodnocení okolností projednávané věci dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že podmínky pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti jsou v daném případě splněny.

[12] Ze spisu není zřejmé, že by měl stěžovatel po skončení doplňkové ochrany nárok na jiný pobytový titul. Stěžovatel naopak uvádí (a žalovaný to nerozporuje), že zastavení řízení o prodloužení doplňkové ochrany vede k nutnosti vycestovat z území České republiky, na jejímž území má stěžovatel vazby.

[13] Stěžovatel žije ve společné domácnosti s mladším bratrem, který mu byl dříve (do doby své zletilosti) svěřen do péče. Tvzení o tom, že stěžovatel žije s partnerkou, která je

občankou České republiky, stěžovatel uvádí poprvé v kasační stížnosti a nikterak je nedokládá, ostatní jím tvrzené skutečnosti však vyplývají ze spisu. Stěžovatel strávil celý svůj dospělý život na území České republiky, v Sýrii podle svých slov nemá již žádné vazby ani zázemí. Pokud by stěžovatel v důsledku rozhodnutí žalovaného byl nucen vycestovat, po případném zrušení rozhodnutí žalovaného by pro něj již mohlo být velmi problematické vrátit se do České republiky, a to i vzhledem k dalšímu bezpečnostnímu vývoji v dané oblasti, omezení komerčních letů apod. Z ničeho naopak nevyplývá, že by stěžovatelovo dočasné setrvání na území České republiky mohlo způsobit jakoukoli újmu konkrétním jiným osobám. Lze proto dojít k závěru, že by újma hrozící stěžovateli v důsledku rozhodnutí krajského soudu a správního orgánu byla nepoměrně větší než případná újma hrozící jiným osobám v důsledku přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

[14] Nelze dospět ani k závěru, že by přiznání odkladného účinku bylo v rozporu s důležitým veřejným zájmem. Stěžovateli byla udělena doplňková ochrana jako nezletilému bez doprovodu, následně strávil určitý čas v ústavních zařízeních pro nezletilé cizince. Poté za ním přicestoval mladší bratr, který mu byl svěřen do péče. Stěžovatel nepáchá na území České republiky trestnou činnost, ze spisu nevyplývá, že by jeho pobyt zde byl v jakémkoli ohledu problematický. Řízení o prodloužení doplňkové ochrany bylo zastaveno pouze z toho důvodu, že se stěžovatel nedostavil k pohovoru, o němž se nedozvěděl (není přitom dosud zřejmé, zda se tak stalo výlučně jeho vinou, či nikoli). Přiznání odkladného účinku kasační stížnosti je navíc rozhodnutím toliko dočasné povahy, které pouze po omezenou dobu do rozhodnutí zdejšího soudu o kasační stížnosti stěžovatele umožní jeho další pobyt na území ČR.

[15] Jelikož důvodnost návrhu na přiznání odkladného účinku vyplynula již ze stěžovatelových vazeb na území České republiky, bylo by nadbytečné podrobněji se zabývat otázkou, zda a jaká újma by stěžovateli hrozila v případě navrácení do země původu.

[16] Z uvedených důvodů tedy Nejvyšší správní soud podle § 107 ve spojení s § 73 odst. 2 až 4 s. ř. s. přiznal kasační stížnosti odkladný účinek, což vyvolává právní následky stanovené v § 78b zákona o azylu.

[17] Přiznáním odkladného účinku kasační stížnosti přitom Nejvyšší správní soud nijak nepředjímá své budoucí rozhodnutí o kasační stížnosti.

P o u č e n í :

Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3, § 120 s. ř. s.).

V Brně dne 25. června 2026

JUDr. Jakub Camrda
předseda senátu